

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- α)** Λάθος. «... η σχέση ανάμεσα στην ακραία ανέχεια και στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει στο περιθώριο του πολιτικού διαλόγου και των αναπτυξιακών πολιτικών»
- β)** Σωστό. «Η φτώχεια συχνά θεωρείται και ως μια λυπηρή αλλά τυχαία κατάσταση ή [...], ή ακόμη ως μια κατάσταση για την οποία αποκλειστική ευθύνη έχουν όσοι την υφίστανται.»
- γ)** Λάθος. «Μια συνολική προσέγγιση με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν θα αντιπαλέψει μόνο τους μύθους και τις λαθεμένες αντιλήψεις γύρω από τον φτωχό πληθυσμό, αλλά θα βοηθήσει [...]
- δ)** Σωστό. «Αναγνωρίζοντας τη ρητή υποχρέωση των κρατών να προστατεύουν τους πληθυσμούς από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η προσέγγιση αυτή υπογραμμίζει την ευθύνη των κυβερνήσεων για τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος που θα προάγει την κοινωνική ευημερία.»
- ε)** Σωστό. «Καθώς ένας στους επτά κατοίκους αυτού του κόσμου μαστίζεται από την πείνα, η εν λόγω ελευθερία εξαρτάται από την καταπολέμηση της φτώχειας, που αποτελεί μία από τις σοβαρότερες προκλήσεις της εποχής μας για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Η Louis Arbour, αναφερόμενη στον Κόφι Ανάν, κάνει «επίκληση στην αυθεντία». Στην προκειμένη περίπτωση, στο ζήτημα που την απασχολεί και το οποίο αναλύει (η φτώχεια ως μορφή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων) το πρόσωπο αυτό λειτουργεί ως «αυθεντία», αφού πρόκειται για μία παγκοσμίως καταξιωμένη προσωπικότητα η οποία, λόγω της ιδιότητάς της (Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ) έχει τοποθετηθεί επανειλημμένως δημοσίως υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παραθέτοντας επιλεκτικά κάποιες θέσεις αυτού, η Louis Arbour επιτυγχάνει να τονίσει τη μεγάλη σημασία που δίνει ο Κόφι Ανάν «στον αγώνα ενάντια στη φτώχεια», καθώς και τον συσχετισμό που

εκείνος κάνει ανάμεσα στη φτώχεια και στα «φαινόμενα προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας» –άρα καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων– τα οποία πρέπει να εξαλειφθούν. Οι θέσεις αυτές βέβαια έχουν ήδη αναδειχθεί από την ίδια τη Louis Arbour, συνιστώντας ουσιαστικά τον κορμό του Κειμένου 1. Κατ' επέκταση, με την επιλογή του Κόφι Ανάν ως αυθεντίας στον επίλογο, η συντάκτρια επιδιώκει –και σε μεγάλο βαθμό πετυχαίνει– να ενισχύσει την αξιοπιστία των βασικών θέσεων που η ίδια έχει υποστηρίξει παραπάνω και έτσι να γίνει πιο πειστική.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Το σκίτσο μάς μεταφέρει στο σκηνικό ενός δρόμου. Ένας άνθρωπος, πιθανόν άστεγος, απλώνει το χέρι ζητιανεύοντας. Την ίδια στιγμή ένα καλοντυμένο ζευγάρι τον προσπερνάει. Ο «πρωταγωνιστής» της ιστορίας, ένα χέρι φωτεινό, αιτείται μιας αξιοπρεπούς ζωής, αλλά εισπράττει την κοινωνική απόρριψη: παρά τη λάμψη του μέσα στο σκοτάδι, είναι «αόρατο» στα μάτια των περαστικών. Το σκίτσο φαίνεται να συμπληρώνει το Κείμενο 1. Εκεί η συντάκτρια παρουσίασε τη φτώχεια ως μορφή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τονίζοντας μάλιστα την ευθύνη των κρατών απέναντι σε αυτήν. Εδώ ο σκιτσογράφος κινείται στο ίδιο θεματικό πλαίσιο, ωστόσο αναδεικνύει περισσότερο την ατομική ευθύνη, προτρέποντας έμμεσα τους πολίτες του κόσμου να στραφούν προς το «φως» και να απλώσουν το δικό τους χέρι βοήθειας, συμβάλλοντας και εκείνοι στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Το ποίημα αναδεικνύει την ανάγκη να ελπίζουμε σε μια καλύτερη ζωή βάζοντας ως πυξίδα της πορείας μας την ανθρωπιά. Το ποιητικό υποκείμενο, χρησιμοποιώντας α' και β' πρόσωπο («Θυμάσαι ... που τρέχαμε») αποτυπώνει στο κείμενο έναν διάλογο που κάνει με κάποια Μαρία σε οικείο ύφος. Και τα δύο πρόσωπα φαίνεται να διακατέχονται από θλίψη. Το ποιητικό υποκείμενο ωστόσο δείχνει πιο αισιόδοξο και προτρέπει τη συνομιλήτριά του, με ένα «παιχνίδι» εγκλίσεων, να λειτουργήσει αντίστοιχα: «Άκου». «Σκέψου!» (προστακτική). «Μη βλέπεις εμένα», «Μην κλαις», (αποτρεπτική υποτακτική) «Εσύ είσ' η ελπίδα». «Θα 'ρθει καιρός που θ' αλλάξουν τα πράγματα» (οριστική για βεβαιότητα). Το αρνητικό συναισθηματικό κλίμα των προσώπων φαίνεται να πηγάζει από τους παρόντες «δύσκολους καιρούς». Τα παιδιά είναι δυστυχημένα, οι εργαζόμενοι καταπιέζονται, οι άνθρωποι στέκονται «γερμένοι απέξω από πόρτες κλειστές», αποξενωμένοι. Το ποιητικό υποκείμενο βέβαια οραματίζεται έναν άλλο κόσμο όπου όλες αυτές οι εικόνες-λέξεις, θα μπουν στο χρονοντούλαπο· «για το μάθημα της ιστορίας», όπως λέει μεταφορικά. Αν «παραμείνουμε άνθρωποι», αν έχουμε αλληλοσεβασμό, «θα την αλλάξουμε τη ζωή!». Όλοι μαζί. Οι μαθητές/-τριες, μπαίνοντας στη θέση της Μαρίας, αναμένεται είτε να υιοθετήσουν την αισιοδοξία

του ποιητικού υποκειμένου τονίζοντας την αξία της ανθρωπιάς, είτε να επιμείνουν στην απογοήτευσή τους για τα προβλήματα της σύγχρονης εποχής.